

Kahden taiteilijan residenssipaiikkoja

Anni Kinnusen residenssivierailut merkitty karttaan punaisella pallolla, Hannu Lukinin sinisellä.

Juuri Tokioon saapunut Anni Kinnunen on istunut residenssiasuntonsa tatamihuoneeseen.

RIKUI SEILONEN

MEERI LUKIN

Hannu Lukin maalaa Don Quijoteksi kutsutun miehen muotokuvaa Espanjassa.

Pakoon pilviä ja sumua

– Ilman ulkomaanreissuja tuotantoni olisi paljon pienempi, valosta riippuvainen **Hannu Lukin** kertoo.

– **Anni Kinnunen** hakee uudesta ympäristöstä visuaalisia ärsykeitä.

RIITTA TAULAVUORI, TEKSTI
ANNE LEPPÄNEN, KUVITUS

– Nämä Suomen olosuhteet, limin-kalainen kuvataiteilija **Hannu Lukin** (s. 1963) huokaisee raskaasti. – Minulla on ollut tarkoitus mennä ulos maalaamaan näitä syksyn hurjia värejä, mutta eipä niitä ole näkynyt. Näkyy vain pilviä ja paksumua.

Lukinilla on ollut jo pitkään tapana lähteä pimeimpään vuodenaikaan ulkomaille valon ja värin äärelle.

Kuukauden-parin residenssijaksot muun muassa Italiassa, Espanjassa, Ranskassa, Intiassa ja Norjassa on kertynyt niin monta, ettei taiteilijalla tule pidettyä niistä enää edes lukua. Áloran kylässä Espanjassa Lukin laskeskelee olleensa kymmenkunta kertaa.

– Lähdän noin kerran vuodessa aina, jos se vain on mahdollista: siis joko olen saanut myytyä taidetta tai olen saanut jonkun apurahan.

Tulevan talven osalta on pohdinnassa kaksi vaihtoehtoa. Haaveena olisi päästä työskentelemään **Akseli Gallen-Kallelan** jalanjäljissä Kenian Nairobiin, missä tukikohdantana olisi Hannu Lukinin vaimon,

mediataiteilija **Meeri Lukinin** sisaren talo.

Nykyisessä maailmantilanteessa vaaka saattaa kuitenkin kallistua turvallisen tuttuun Finca Trabancan residenssiin Álorassa.

– Enää ei voi lähteä minne ja miten vain, kun perheessä on neljävuotias tytär.

”Ne ovat vain niin hienoja mahdollisuuksia päästä keskittymään ja tekemään tiettyyn ympäristöön tai aiheeseen liittyvää projektia.”

Anni Kinnunen
valokuva- ja mediataiteilija

Hannu Lukinin mielestä taiteen tessa on tärkeää päästä vähäksi pois tuntuista arjen ympyröistä.

– Uuteen paikkaan meneminen avaa aina silmiä. Ilman ulkomaan-

reissuja tuotantoni olisi paljon pienempi, koska olen niin valosta riippuvainen.

Perheen mukanaolosta on taiteilijan mielestä reissuilla työmoraa- lin kannalta enemmän hyötyä kuin haittaa. Ulkomaille päästyään Lukin kertoo alkavansa maalata ”heti hullun lailla”. Paikallisiin gallerioihin hän tutustuu vasta reissun lopussa.

Vaikka asioiden järjestely ennen ulkomaille lähtöä tietää taiteilijalle hirmuista stressiä, perille päästyä asiat sujuvat yleensä niin kuin niiden pitääkin.

– Intiassa työskennellessä oli tosin semmoinen ongelma, että maalaukset eivät kuivuneet ollenkaan. Sekin reissu oli silti hyvä: kotiin palatessa olin laihaa poikaa, kun olin potunut kaiken maailman maha-taudit, Lukin murjaisee.

– **Ne ovat vain niin** hienoja mahdollisuuksia päästä keskittymään ja tekemään tiettyyn ympäristöön tai aiheeseen liittyvää projektia. Haluan myös saada visuaalisia ärsykeitä ja nähdä, mitä maailmalla tapahtuu, luonnehtii oululainen valokuva- ja mediataiteilija **Anni Kinnunen** (s.1978) ulkomaille työskentelyä.

– Aina on käynyt niin kivasti, että olen tutustunut uusiin ihmisiin ja saanut kontakteja, joiden ansiosta olen voinut järjestää myös näyttelyitä ulkomailta. Oma-aloitteisuutta tietysti tarvitaan.

Kinnunen on työskennellyt Italiassa, Japanissa, Saksassa ja Ranskassa ”yhteensä melkein vuoden ajan” vuosina 2014-2016.

– Olen hakeutunut paikkoihin, joissa on vahva kulttuuri-identiteetti. Esimerkiksi Japani on kiinnostanut minua pitkään.

– Youkobo Art Spacessa Tokiossa minulla oli ihan hullu aikataulu, kaksi kuukautta aikaa työskennellä. Osallistuin siellä myös työpajan järjestämiseen lapsille, ja jakson lopussa pidin Youkobo Art Spacessa valokuvanäyttelyni *Odd Familiar*.

Kahdessa kuukaudessa Kinnunen piti yllittää kielimuuri ja päästä sisälle japanilaiseen työkuulttuuriin, mikä tarkoitti kontaktien luomista, tapaamisia ja palaveriteita.

– Jälkeenpäin olen ihmetellyt, miten sain tehtyä siinä ajassa kaiken! Gallerioihin ja museoihin tutustumiseen minulle ei tosin jäänyt aikaa kuin vain pari päivää.

Kinnunen toivoo, että hän pääsi-

si palaamaan vielä joskus Japaniin. Ulkomailta työskentelyn mahdollisuudet ovat muuttuneet viime vuosina. Esimerkiksi Taiteen edistämiskeskus on luopunut omista residensseistään.

Täpäriä tilanteita ja ongelmia kiinnittää Kinnunen mielestä siitä, etteivät apurahapäätökset käy aina yksin residenssien aikataulujen ja kustannusten kanssa.

– Apurahapäätös voi tulla vasta sen jälkeen, kun residenssi on pitänyt vahvistaa, eli taiteilija voi joutua perumaan residenssin, koska ei voi olla varma rahoituksen järjestymisestä.

– Toisaalta Airbnb:n kautta voi päästä nykyään hyvinkin edullisesti työskentelemään ulkomaille. Itse asuin näin Venetsiassa kuukauden kuvatessani *Poetry of Breathing* -sarjaa.

– Valokuvaajana en tarvitse isoa studiota, mutta esimerkiksi kuvanveistäjänä tilanne olisi tietysti toinen. **Hannu Lukinin** maalauksia muun muassa Espanjasta, Intiasta ja Portugalista Ravintola Rauhalassa 31.10. saakka. **Anni Kinnusen** erilaisista materiaalista tekemä *Perhosefekt* Oulun yliopiston eläinmuseossa 20.10.-1.12.

Taike tukee taiteilijoiden liikkuvuutta

RIITTA TAULAVUORI

Taiteen edistämiskeskus Taike päätti nelisen vuotta sitten, että se lakkauttaa kaikki aluetoimipisteidensä ylläpitämät taiteilijasunnnot ulkomailta. Esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueen taiteilijoiden käytössä ollut taiteilijaresidenssi Italian Materassa lopetti toimintansa kesällä 2016.

Taiken taiteen tukemisen päällikön **Esa Rantasen** mukaan virastossa haluttiin järjestää uusiksi taiteilijoiden liikkuvuuden edistämiseen tarkoitettua tuet.

– Emme nähneet, että meidän valtion virastona täytyy itse ylläpitää residenssejä. Eri puolilla maailmaa on paljon hyväntoimisia paikkoja, joihin taiteilijat voivat hakea. Taike myöntää taiteilijoille liikkuvuusapurahaa, jota voi käyttää matkakuluihin ja työskentelykustannuksiin ulkomailta.

– Palautetta on tullut jonkin ver-

ran siitä, että apurahamme ovat riittämättömiä, Rantanen sanoo ja lisää, että sama pätee myös useaan muuhun tukimuotoon.

Hänen mielestään niukkuutta jaettaessa tulisi tehdä valintoja.

– Pitäisi myöntää reilusti rahaa niille, jotka ovat menossa merkittäviin paikkoihin ja jättää jotkut muut vähemmälle.

– Myös tukemisen muotojen toimivuutta pitäisi miettiä. Vuosittain teemme raskaalla vertaisarviointimenetelmällä päätöksiä sadoista pienistä, matkakustannuksiin tarkoitettua apurahoista. Matkapurahojen jakajia, kuten eri säätiöitä, on kuitenkin olemassa nykyään aika paljon muitakin kuin Taike.

Ulkomailla residenssejä ovat perinteisesti ylläpitäneet eri säätiöt, yhdistykset ja muut instituutiot.

Italian Materassa avautuu taiteilijoiden ylläpitämä, voittoa tavoitte-

lematon residenssiasunto ensi vuoden alussa.

Suomen taiteilijaseuran mukaan residenssijaksot voivat hakea eri alojen ammattitaiteilijat, ja paikan toiminta pohjaa samassa paikassa olleeseen Taiken residenssiin.

Maailmalla on myös yksittäisten taiteilijoiden pyörittämiä residenssejä.

Barcelonassa asuva ja työskentelevä taiteilija **Maija Tuurna** on esimerkiksi vastannut Áloran kylässä Espanjassa sijaitsevasta taiteilijatalosta Finca Trabancasta lähes 20 vuotta.

Vuosien varrella paikassa on työskennellyt eri alojen taiteilijoita kuvataiteilijoista muusikoihin ja kirjailijoihin, ja moni heistä on halunnut palata sinne myös uudelleen.

Taiteilijatalo on kuitenkin ollut jo jonkin aikaa myytävänä. **Taiteilijaresidensseistä** lisää tietoa muun muassa osoitteessa www.art-inres.fi